

Ez ditzagun ito

Geure aztarna ekologikoak planetako
baliabideak agortzen ditu eta gizateria
garatzeko aukerak ere murrizten ditu.

**UTZI ZURE AZTARNA
POBREZIAREN AURKA**

Zurekin, bat gehiago

Irakaslearen fitxa - HIZKUNTZA

Helburu espezifikoak:

- Ikasleak aztarna ekologikoaren kontzeptua ezagutzen hastea.
- Egunero ez birziklatzeak ingurumenean izango lukeen eragina ezagutzea.

Edukiak:

- Faunari eta florari eragiten dieten ondorioak ezagutzea.
- Birziklatzeko edukiontziak identifikatzea.
- Gizakiak sortzen dituen hondakinak ezagutzea.
- Biodegradagarriak ez diren materialen kontsumoa murrizteak duen garrantziari buruz kontzientzia hartzea.
- Hondakinak erabiltzea objektu baliagarriak ekoizteko.
- Edukiontziak erabiltzea birziklatzeko.
- Ingurumena errespetatzea.

Oinarrizko gaitasunak barneratzeko ekarpena:

- Hizkuntza-komunikaziorako gaitasuna.
- Gaitasun digitala.
- Ikasten ikasteko gaitasuna.
- Gizarterako eta herritartasunerako gaitasuna.
- Ekimena eta espiritu ekintzailea.
- Kultura-kontzientzia eta kultura-adierazpenak.

Denboralizazioa:

Ordubeteko bi saio.

Ebaluazio-irizpideak:

- Erreferentziazko hitzak ezagutzen ditu.
- Ikuspegi kritikoa garatzen du.
- Otoitza modu egokian aztertzen du.

1. jarduera

1.1. Irakurri testua, eta azpimarratu ideia nagusiak.

Aztarna ekologikoa

Zer da aztarna ekologikoa?

Ingurumenaren errespetuaren eta kontsumo arduratsuaren gaiak oinarritzat jotzen dira planeta honen iraupenerako. Funtsezkoa da pertsona kontsumitzaileak gai honetan hezte, kontsumo arduratsu, kritiko eta solidarioan oinarritutako kultura sustatzeko; jarrera pertsonalen aldaketa izango da kultura horren abiapuntua, eta gizarteko egitura ekonomikoak eta juridikoak aldatzeko mugimenduetara hedatu behar da.

Hezkuntzak kontsumo-ohituren aldaketa ekarri behar du, kontsumoa benetako beharren arabera doitu behar da, eta ingurumenaren zainketa eta gizarte-berdinketa sustatuko dituzten aukerak egin behar ditugu merkatuan.

Kontsumitzeko ekintzaren helburuak ez du behar bat asetzea izan behar soilik; kontsumitutako ondasuna edo produktua ekoizteko ekintzan parte hartzen duten prozesu ekonomikoak, ingurumen-prozesuak eta gizarteko prozesuak ere hartu behar dira kontuan. Horregatik, merkatuan eskura ditugun aukeren artean hautatzerakoan, ondorio negatibo gutxien dituztenak hartu behar dira kontuan.

Hauek dira kontsumo arduratsuan kontuan izan beharreko zenbait puntu:

- Erosi beharreko produktuaren bizi-zikloaren ikuspegitik begiratzea ingurumen-inpaktuari, ekoizteko, garraiatzeko, banatzeko eta kontsumitzeko prozesuak nahiz uzten dituen hondakinak balioetsiz.
- Bizimodu jakin batzuek eta kontsumismoak uzten duten aztarna ekologikoa zehaztea.
- Ingurumena eta giza eskubideak zer enpresak, produktuk eta zerbitzuek errespetatzen duten zehaztea, baldintza horiek betetzen ez dituzten beste batzuen aurretik hautatzeko.
- Sustatu nahi den merkataritza mota planteatzea.
- Erositakoaren kalitatea bermatzea.

Kontsumoak zehazten du eguneroko bizitza: elikagaiak eta edariak kontsumitzen ditugu; etxean ura, argia, gasa eta higienarako eta garbiketarako produktuak behar dira; arropa eta zapatak erosten ditugu, sendagaiak eta garraiobideak erabiltzen ditugu; eta horrela egunero, jaiotzen garenetik hiltzen garen arte.

Kontsumoa ez da neutrala, eta kontsumitzeko moduak definitzen du gizartea.

Kontsumo etikoa, arduratsua eta solidarioa da sozioekonomia solidarioa eraikitzen hasteko lehenengo maila. Pertsonen eta komunitateen beharrak eta nahiak definitzerakoan zehazten da zer ekoitzi behar den, zer teknologiarekin, zer kopurutan eta zer kalitatekin

Aztarna ekologikoaren ingurumen-inpaktua

Oinez gabiltzanean gure aztarna uzten dugun bezalaxe, gutako bakoitzaren bizimoduak aztarna ekologikoa uzten du, hau da, ingurumen-inpaktu jakin bat eragiten du. Gaur egun, inork ez du zalantzan jartzen gizakiak planetaren kutsaduran eta baliabide naturalen agortze etengabe eta progresiboan duen erantzukizuna.

Norbaitek galdera hauxe egin zion behin bere buruari: nola irudikatu grafikoki eta praktikoki baliabideen kontsumo osoa (elikagaiak, edateko ura, argindarra, etab.)? Pertsona batek bere bizimodua egiteko luraren zer azalera beharko lukeen kalkulatzea bururatu zitzaion. Kontsumitzen diren baliabideak lortzeko eta sortzen diren hondakinak jasotzeko beharrezkoa den ekoi-ppen-azalera neurtzen da (lurra eta ura).

Joan den mendeko laurogeiko hamarkadaren erdialdetik, zientzialari eta aktibista askok serio begiratzen diete planetak gizartearen kontsumoa jasateko duen gaitasun fisikoaren ahitzearen seinaleei, eta sistema naturalek hornitzeko duten gaitasunaren gaineko giza inpaktuari buruzko informazioa emango duten adierazleak eraikitzeko beharra ikusi dute.

Aztarna ekologikoa adierazle bat da, eta honela definitzen da: “ekologikoki emankorra den lurraldearen azalera (*laboreak, larreak, basoak edo uretako ekosistemak*), *erabilitako baliabideak ekoizteko eta bizimodu iraunkor jakin bat duen biztanleria batek sortutako hondakinak hartzeko beharrezkoa dena*”.

Bizimodu jakin batek planetan sortzen duen inpaktua eta horren iraunkortasun-maila ebaluatzea da adierazle horren oinarizko helburua.

Aztarna ekologikoa nabarmenagoa da mendebaldeko hiri handietan. Hiri aberatsetan bizi den biztanleriaren % 20k munduko produktu ekonomikoaren % 60 baino gehiago kontsumitzen du, eta hondakin guztien % 60 sortzen du.

Aztarna ekologikoaren kontzeptuak argi uzten du herrialde aberatsenetako bizimodua ezin dela planeta osora zabaldu, ez baikenuke guztiontzako baliabiderik izango; beraz, mundu-mailako ekonomia iraunkorra lortzeko, herrialde aberatsetako kontsumoa murriztu beharko litzateke.

Gizaki bakoitzari bere bizitza garatzeko dagokion lur emankorraren azaleraren batez bestekoa 1,8 hektareakoa da. Baina aztarna ekologiko globala, batez beste, 2,2koa da. Adibide moduan, esan dezakegu estatubatuar bakoitzaren batez bestekoa 9,57 hektareakoa dela, eta Bangladeshko herritar bakoitzarena, berriz, 0,6koa.

Planetako 6.500 milioi biztanleek Mendebaldeko herrialde garatueto biztanleen kontsumo-maila berbera izango balute, Lurra bezalako 3,5 planeta beharko genituzke behar guztiak asetzeko. Beraz, naturak eman dezakeena baino gehiago kontsumitzen dugu, eta kontsumo-eredu hori eutsiezina da.

1.2. Definitu

- Aztarna ekologikoa
- Ingurumen-inpaktua
- Kontsumoa
- Kontsumo arduratsua
- Bidezko merkataritza

1.3. Aztertu esaldi hau sintaxiaren eta morfologiaren ikuspegitik

Aztarna ekologikoaren kontzeptuak argi uzten du herrialde aberatsenetako bizimodua ezin dela planeta osora zabaltu

1.4. Egin testu honen iruzkina

1.5. Egin gogoeta gure aztarna ekologikoari buruz, eta adierazi nola murriztu dezakegun

2. jarduera

Aztarna ekologikoa adierazle bat da, eta honela definitzen da: “ekologikoki emankorra den lurraldearen azalera (*laboreak, larreak, basoak edo uretako ekosistemak*), erabilitako baliabideak ekoizteko eta bizimodu iraunkor jakin bat duen biztanleria batek sortutako hondakinak hartzeko beharrezkoa dena”.

Ikertu Interneten kontzeptu horri buruz, eta, banaka edo taldeka, idatzi 7-9 urteko ikasleei azaltzeko moduan. Ipuin bat izan daiteke, edo antzezpen bat, bideo bat, kartelak...

